

Ik herhaal echter dat deze cijfers ons omtrent den invloed over het *kunstmatig* breken der vliezen op den duur van het ontsluitingstijdperk, *niets* leeren. Wil men dezen invloed leeren kennen, dan moet men, in een groot aantal gevallen, de vliezen zoo vroeg mogelijk kunstmatig breken en dan nagaan of de duur van het ontsluitingstijdperk gemiddeld een andere is dan die in een even groot aantal gevallen, waar het breken van de vruchtblaas aan de natuur wordt overgelaten.

Ik zal mij wel wachten tot het nemen van dit experiment aan te sporen, maar zoolang het niet heeft plaats gehad, bestrijde noch steune men het nieuwe leerstuk van prof. VAN DER HOEVEN met cijfers over den duur van het ontsluitingstijdperk.

Van hoeveel belang het is een heel groot aantal gevallen te nemen, ziet men in categorie A van dr. MEURER, waar het gemiddelde van 780 gevallen door *twee* (n°. 415 en 460) met niet minder dan een vol half uur wordt verlengd.

Prof. KOUWER en de heer WALAARD SACRÉ hebben 506 gevallen ter beoordeeling waaronder slechts 84 gevallen waar de vliezen vroegtijdig braken.

Onder deze 84 gevallen behooren 40 abnormale waarbij de vliezen voor de ontsluiting, bij het begin van den partus zijn gebroken.

Dit aantal 84 is te klein om bruikbare gegevens te leveren.

De gemiddelde duur van het ontsluitingstijdperk is in deze 84 gevallen, van primiparae 1½ en voor multiparae 2½ uur langer dan bij de overige.

Om aanmerkingen te voorkomen op de door mij willekeurig aangenomen grenzen tusschen den gewonen en den buitengewonen duur van het ontsluitingstijdperk (voor primiparae 60 en voor multiparae 40 uren, volgen hier de cijfers van den duur van dit tijdperk van al de gevallen waar ik andere oorzaken voor den langen duur aannam.

Zij zijn voor categorie A

boven 60. 74, 95, 78, 78, 84, 226, 168, 72, 63, 99, 62, 61, 77 uren;

boven 40. 51, 66, 40, 84, 74, 44, 45 uren.

Voor categorie B

boven 60. 80, 90, 67, 72, 72, 72, 72, 173, 111, 63, 108, 76, 65, 96, 88 uren;

boven 40. 52, 78, 116, 72, 45, 40, 63, 93, 96 uren.

In categorie A is een geval met 71 uren aan mijn aandacht ontsnapt. Het eindcijfer ondergaat echter hierdoor geen merkbare verandering.

Laren (N.-H.), 22 November 1906.

A. GORTER.

VOOR HET LAATST: „GEEN SCHOOLARTSEN! WAT DAN WEL?”

En tóch heeft prof. BURGER het mis, als hij mijn „hygiënische raadgevingen” beschouwt als het „aequivalent” van den schoolarts. Het werk van den schoolarts wil ik immers laten verrichten door den onderwijzer, voor wien het „niet te moeielijk is om op te merken, dat er iets aan hapert bij den een of ander” (blz. 48 l. c.). Eerst lichtte ik zulks toe, en voegde er toen bij:

„Het is toch niet te vèèl gevegd van een onderwijzer, dat hij even naar de kast zal loopen om er een boekje uit te halen en daarin met behulp van een vouwtje en een duidelijke potloodstreep aan te geven, wat hij voor de ouders van het betrokken kind van belang acht” (bijv.: „*uitvloeiing uit het*

oor, ga daarvoor naar den dokter, stel dat niet uit, het gehoor kan er mede gemoeid zijn”).

Mijn boekje is dus slechts een aequivalent voor de *mondelinge, geschreven of gedrukte boodschap* van den schoolarts, den raad bevattend, om een dokter te raadplegen.

Dat ik het werk van den schoolarts door den onderwijzer wil laten verrichten, moge zonder toelichting vreemd schijnen; in mijn brochure kan men lezen, dat zelfs voorstanders van schoolartsen hebben moeten erkennen, dat de onderwijzers daartoe best in staat zijn. Ik kan daarover hier ter plaatse niet uitweiden en verwijs dus den belangstellende naar het door mij gepubliceerde.

Amsterdam, 3 Dec. 1906.

E. VAN DIEREN.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Pest.

De *Nederlandsche Staatscourant* n°. 283 bevat een beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken, waarbij zijn beschikking van 10 October 1906, waarbij Suez is besmet verklaard wegens pest, wordt ingetrokken.

Internationale sanitaire overeenkomst.

In het nummer van 12 Mei 1906 van dit *Tijdschrift* werd in deze rubriek medegedeeld, dat door de regeering een wetsontwerp was ingediend ter goedkeuring der op 3 December 1903 te Parijs gesloten internationale sanitaire overeenkomst, gericht tegen de overbrenging van pest en cholera. In dat nummer werd het voornaamste uit die overeenkomst medegedeeld. In de memorie van toelichting merkte de minister, als verontschuldiging voor het publiceeren dier overeenkomst in de Fransche taal, op, dat het niet had mogen gelukken een goede vertaling dier overeenkomst te maken wegens de vele kunsttermen, die er in voorkwamen. In het voorloopig verslag werd de algemeene bevreemding hierover uitgesproken en met kracht aangedrongen op een Nederlandsche vertaling van dit stuk, daar men niet kon aannemen, dat de Nederlandsche taal, die toch zoo rijk aan woorden is, niet bij machte zou zijn dit stuk behoorlijk weer te geven.

Bij de nu dezer dagen verschenen Memorie van Antwoord van den Minister is alsnog een vertaling in de Nederlandsche taal gevoegd, zoodat dus blijkbaar de moeielijkheden bij nader inzicht te overwinnen bleken.

Naar aanleiding van een artikel, waar sprake is van ontrating van zeeschepen, werd in het voorloopig verslag gevraagd of zulk een ontrating in ons land kan plaats hebben. De Minister antwoordt, dat maatregelen daartoe in voorbereiding zijn.

Israëlitische krankzinnigengesticht te Apeldoorn.

De *Nederlandsche Staatscourant* n°. 285 bevat een Koninklijk besluit van den 23sten November 1906, waarbij aan de Vereeniging „Centraal Israëlitisch